

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 21/2021-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátom Mgr. Jurajom Fričom, Podhora 49, Ružomberok, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 Co 286/2018 z 30. januára 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 149/2019 z 21. júla 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2020 doručená ústavná [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho

základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 286/2018 z 30. januára 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 149/2019 z 21. júla 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z predloženej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného bol stranou v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Okresný súd Námestovo (ďalej len „súd prvej inštancie“) v konaní o označenej právnej veci sťažovateľa rozhodol rozsudkom sp. zn. 11 C 29/2017 z 18. júla 2018 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) tak, že žalobcovia 1) a 2) sú výlučnými vlastníkmi predmetných nehnuteľností. Sťažovateľ podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok v odvolaní napadnutej časti potvrdil ako vecne správny. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho ako procesne neprípustné odmietol.

3. Sťažovateľ v sťažnosti rekapituluje priebeh konaní pred všeobecnými súdmi a namieta, že napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho označených práv. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu argumentuje tým, že bol ako vlastník predmetných nehnuteľností zapísaný v katastri nehnuteľností nerušene viac ako desať rokov na základe osvedčenia notára o jeho oprávnenej držbe predmetných nehnuteľností, čo malo byť dôvodom na zamietnutie žaloby. Podľa názoru sťažovateľa na uvedené skutočnosti okresný súd, ako aj krajský súd nedostatočne reflektovali, a to aj napriek tomu, že v rámci odvolania poukazoval na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 47/2012 z 30. apríla 2013 (sťažovateľ nepresne ho označil za uznesenie, pozn.) a tam uvedený právny názor, ktorý mal byť pre právne posúdenie jeho veci významný. Podľa názoru sťažovateľa napadnutý rozsudok krajského súdu nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na danú problematiku

v nadväznosti na jeho argumentáciu. Na podklade označeného rozsudku najvyššieho súdu založil sťažovateľ prípustnosť svojho dovolania podľa § 421 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tvrdením, že došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Sťažovateľ zároveň prípustnosť svojho dovolania založil aj na dôvode prípustnosti podľa § 420 písm. f) CSP, z dôvodu arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj skutočnosti, že vo veci konajúce súdy v konaní nevykonali ním navrhnutý dôkaz – výsluch svedka (príbuzného sťažovateľa, pozn.). Vzhľadom na to, že najvyšší súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľa o existencii ním namietaných väd základného konania a jeho dovolanie odmietol ako procesne neprípustné, sťažovateľ považuje aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za arbitrárne a porušujúce jeho označené práva, porušujúce aj jeho právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

4. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom v tomto znení:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 149/2019 zo dňa 21. 07. 2020 bolo porušené základné právo sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 149/2019 zo dňa 21. 07. 2020 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie,

3. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7 Co/286/2018-355 zo dňa 30. 01. 2019 bolo porušené základné právo sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 7 Co/286/2018-355 zo dňa 30. 01. 2019 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

5. Sťažovateľ navrhuje, aby mu Ústavný súd Slovenskej republiky priznal nárok na náhradu trov právneho zastúpenia s tým, aby bola poukázaná na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Juraja Friča, advokáta...“

II.

Relevantné ustanovenia právnych prepisov a judikatúrne východiská

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

9. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q) r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa poslednej vety § 124 zákona o ústavnom súde ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

11. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo

slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

12. Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

13. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne

a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

14. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

K napadnutému rozsudku krajského súdu

15. Ústavný súd v súvislosti s charakterom a obsahom argumentácie sťažovateľa konštatuje, že sťažovateľ svoju argumentáciu založil na premise, že vo veci konajúce súdy pri právnom posúdení veci nerešpektovali a odklonili sa od právneho názoru vysloveného v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 47/2012 z 30. apríla 2013. Uvedený odklon od označeného rozsudku najvyššieho súdu sťažovateľ uplatnil ako dôvod prípustnosti svojho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Zrealizovaná povinnosť dovolacieho súdu uvedenú dovoláciu námietku meritórne preskúmať predstavuje nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde]. To isté platí, pokiaľ ide o všeobecnú námietku arbitrárnosti, resp. nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, a námietku sťažovateľa, že krajský súd nevykonával ním navrhnutý dôkaz – výsluch svedka.

16. Sťažovateľ zároveň namietal, že napadnutým rozsudkom došlo aj k neprípustnému zásahu do jeho vlastníckych práv. Ku konštatovaniu o porušení tohto základného práva môže ústavný súd dospieť len v nadväznosti na porušenie základného práva na súdnu ochranu. Vzhľadom na nemožnosť skúmania porušenia základného práva na súdnu ochranu krajským súdom (pozri predchádzajúci bod) a vyvodenia jeho prípadného porušenia musí ústavný súd odmietnuť sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu

17. Vychádzajúc z námietok sťažovateľa, ústavný súd sa oboznámil s odôvodnením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorý v podstatnom pre posúdenie dovolania sťažovateľa k všeobecnej námietke arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu a k námietke nevykonania výsluchu sťažovateľom navrhnutého svedka uviedol:

„... Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s Jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, I. ÚS 50/04 a IV. ÚS 252/04). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05)...

K dovolateľom tvrdenej nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že tvrdenie dovolateľa o lom, že rozhodnutie dovolacieho súdu je nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, nepovažuje za dôvodné. K otázke právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti rozhodnutia bolo najvyšším súdom prijaté zjednocujúce stanovisko R 2/2016, v zmysle ktorého prvej vety nepreskúmateľnosť rozhodnutia je vadou konania odlišnou od zmätočnosti, ktorá nezakladá prípustnosť dovolania a v druhej vete rovnakého stanoviska sa konštatuje, že (len) výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania. Toto stanovisko je dovolacími senátmi najvyššieho súdu považované za aktuálne aj v súčasnosti (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 6 Cdo 37/2017, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017) a obsah spisu v prejednáwanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom priechiacim sa zákonu. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné); pričom stále platí i to, že za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.“

18. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa v ňom argumentáciou sťažovateľa riadne zaoberal a svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na relevantnú judikatúru ústavného súdu, čím, vychádzajúc z okolností prípadu, implicitne dospel k záveru, že sťažovateľov návrh na vykonanie označeného dôkazu (výsluch navrhnutého svedka, pozn.) nebol podstatný pre rozhodnutie vo veci, keďže z výsledkov vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi boli dostatočne preukázané všetky podstatné skutočnosti (skutkový stav) nevyhnutné pre právne posúdenie veci. Ústavný súd tak považuje tento záver najvyššieho súdu v okolnostiach prípadu za ústavne konformný.

19. Z výsledkov dokazovania totiž vyplynulo, že právny predchodca žalobcov predmetné nehnuteľnosti užíval a na základe kúpnej zmluvy registrovanej štátnym notárstvom ešte v roku 1983 ich previedol na svojich právnych nástupcov, ktorí ich nadobudli titulom vydržania. Následne žalobcovia tieto oplotené nehnuteľnosti aj naďalej nerušene užívali. Skutočnosť, že žalovaný bol na základe osvedčenia notára podľa § 2 a nasl. zákona Slovenskej národnej rady č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 293/1992 Zb.“) považovaný za oprávneného držiteľa na základe ním produkovaných listín a svedectiev, ktorých pravdivosť obsahu ani náležitosti vôle navrhovateľa v zmysle § 6 označeného zákona notár nepotvrdzoval, je vzhľadom na už opísané výsledky vykonaného dokazovania dôvodne spochybnená. Z vykonaného dokazovania taktiež jednoznačne vyplynul záver, že materiálne podmienky na vydanie takéhoto osvedčenia notára splnené neboli už len z toho dôvodu, že predmetné nehnuteľnosti žalovaný ani v čase vydania osvedčenia neužíval a ani užívať nemohol, keďže ich oplotené užívali nepretržite žalobcovia a pred nimi ich právny predchodca. Vychádzajúc z uvedeného, je potrebné konštatovať, že k zápisu vlastníckeho práva žalovaného k predmetným nehnuteľnostiam došlo v rozpore so zákonom. Skutočnosť, že takýto zápis v katastri nehnuteľností pretrval viac ako desať rokov, by mohol viesť aj k záveru, že žalovaný ich ako držiteľ na základe takéhoto osvedčenia vydržal v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 293/1992 Zb. V tejto súvislosti je však potrebné poukázať na skutočnosť, že zákon č. 293/1992 Zb. skutočne upravoval originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva na základe zloženej právnej skutočnosti (k zápisu

vlastníckeho práva došlo na základe osvedčenia notára o držbe a tento zápis nebol v lehote desiatich rokov relevantným spôsobom spochybnený). Vzhľadom na právnu kontroverznosť samotnej zákonnej konštrukcie takéhoto originárneho spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva bol tento zákon novelizovaný zákonom č. 393/2000 Z. z. tak, že došlo k vypusteniu § 2 až § 9 zákona č. 293/1992 Zb. ešte pred uplynutím doby desiatich rokov jeho existencie. Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že za existencie tejto právnej úpravy nikto nemohol nadobudnúť vlastnícke právo len na základe označených ustanovení tohto zákona. Vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam teda sťažovateľ mohol nadobudnúť len na základe ustanovení zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Samotný zápis vlastníckeho práva po dobu dlhšiu ako desať rokov ani podľa názoru ústavného súdu sám osebe bez ďalšieho nepostačuje na záver, že v okolnostiach veci skutočne došlo k vydržaniu v zmysle Občianskeho zákonníka. Totiž jedným z predpokladom vydržania v zmysle § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka je zákonom kvalifikovaná doba nepretržitej držby a jej dobromyseľnosť s ohľadom na všetky skutočnosti (§ 130 ods. 1 Občiansky zákonník), až vtedy držbu možno považovať za oprávnenú. Keďže z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynul opačný záver, a to skutočnosť, že sťažovateľ nemohol mať v držbe predmetné nehnuteľnosti, pričom k zápisu jeho vlastníckeho k predmetným nehnuteľnostiam došlo v rozpore so zákonom, pretože neboli naplnené predpoklady na vydanie takéhoto osvedčenia o držbe, je ústavne konformný záver, že vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam nemohol nadobudnúť sťažovateľ len na základe existencie zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností bez toho, aby predmetné nehnuteľnosti aj skutočne mal v držbe. Právne závery vyslovené v rozsudku najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 6 Cdo 47/2012 z 30. apríla 2013 a sťažovateľom namietaný odklon od nich ani podľa názoru ústavného súdu nie je spôsobilý bez ďalšieho spochybniť dôvody a právne závery, ku ktorým vo veci konajúce dospeli na základe vykonaného dokazovania. Je mylné sa domnievať, že samotný zápis vlastníckeho práva sťažovateľa a jeho pretrvanie v katastri nehnuteľností po dobu dlhšiu ako desať rokov na základe osvedčenia notára o držbe predmetných nehnuteľností založil a preukázal oprávnenú držbu sťažovateľa v zmysle § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Totiž právny stav deklarovaný v katastri nehnuteľností nemôže sám osebe preukazovať aj faktický stav, resp. ho nahrádzať. Keďže vykonaným

dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že sťažovateľ predmetné nehnuteľnosti neužíval, teda nemal ich v držbe, nemožno hovoriť o preukázaní oprávnenej držby len na základe právneho stavu – zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, najmä ak bolo preukázané, že sťažovateľ nikdy nevstúpil do držby predmetných nehnuteľností, čo ani nakoniec sťažovateľ v konaní ani v samotnej sťažnosti nerozporoval.

Najvyšší súd v podstatnom k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol, že od vyriešenia sťažovateľovej právnej otázky nezáviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, keď konštatoval, že *«28. Dovoláním nastolená „dovolacia“ otázka (bod 21) nemala v danom spore charakter otázky, na riešení ktorej odvolací súd založil (výhradne) svoje rozhodnutie. Dovoláním napádané rozhodnutie (odvolacieho súdu ani súdu prvej inštancie) totiž nespočíva na závere, že súčinnosťou zákona č. 393/2000 Z. z. oprávnená držba osohy zapísanej v katastri nehnuteľnosti za vlastníka ako riadne nadobudnuté právo, resp. právny vzťah, zaniká (kedy jedine by šlo prijať tvrdenie z dovolania o odklone). Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na (odlišnom) závere, že pri nadobúdaní sporných pozemkov došlo na strane žalobcov k ospravedlniteľnému skutkovému omylu a vydržaním nadobudli vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti, oboje v spojitosti s iným (tu primáme skutkovým) záverom, podľa ktorého žalovaný napriek zápisu svojho práva držby v katastri nehnuteľností v skutočnosti podmienky oprávnenej držby a takto aj nadobudnutia svojho vlastníckeho práva vydržaním nesplnil.*

29. Žalovaným nastolená „dovolacia“ otázka teda v okolnostiach daného sporu nemala určujúci význam a odpoveď na ňu nebola dôvodom pre záver o vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.».

20. Ústavný súd, vychádzajúc z rozhodných okolností prípadu, konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť ako neprípustné, teda jeho rozhodnutie nie je možné považovať za arbitrárne ani svojvoľné. Zároveň sťažovateľ dostal zrozumiteľné a ústavne konformné odpovede na svoje výhrady týkajúce sa právneho posúdenia veci, ktoré zaujal krajský súd v odôvodnení svojho

rozhodnutia. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa jej ďalšími návrhmi uvedenými v petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2021

Peter Molnár
predseda senátu